

Krajský úřad Kraje Vysočina
Odbor životního prostředí a zemědělství
Žižkova 1882/57, 586 01 Jihlava

ID datové schránky: ksab3eu

K č.j.: -
Kód záměru: VYS1316

V Sazomíně dne 15.10.2025

Vyjádření k dokumentaci „Větrné elektrárny Sazomín 3 x 4,1 – 4,3 MW“

Předmětem výše uvedeného řízení podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „zákon o EIA“) zpracované podle přílohy č. 4 zákona o EIA ve znění pozdějších předpisů, je dokumentace „Větrné elektrárny Sazomín 3 x 4,1 – 4,3 MW“, kód záměru VYS1316, předkládaného S&M Develop s. r. o., IČO: 27534511 (dále jen „**Oznamovatel**“). Dokumentace byla zveřejněna dne 16.9.2025. Lhůta pro vyjádření činí 30 dní a končí dnem 16.9.2025.

V úvodu jsem nucen konstatovat, že zásadně nesouhlasím s realizací záměru „Větrné elektrárny Sazomín 3 x 4,1 – 4,3 MW“ (dále jen „VE“) a zároveň mám námitku i k samotné formě zpracování předmětné dokumentace. Dokumentace i samotný záměr nejsou v souladu se zásadami územního rozvoje a územním plánem, je bagatelizován dopad na krajinný ráz, a životní prostředí, zejména na chráněné druhy ptáků a netopýrů. Dokumentace manipulativně podsouvá tvrzení, která jsou ve prospěch záměru a zároveň povrchně posuzuje nebo zcela zamlčuje aspekty či záměrně opomíjí aspekty, který by poukazovali na další problematiku které se dokumentace ze zřejmých důvodů nevěnuje. Nebo naopak uvádí pouze částečné informace (Např. zde není uveden celý výčet pozemků kudy povede vyvedení elektřiny v katastru Vatín/Jámy. Či hluková studie neobsahuje vyhodnocení hlukové zátěže během výstavy).

Dále se domnívám, že v textu dokumentace je záměrně užíváno tvrzení, že VE je technickou infrastrukturou, což bezpochyby je. Domnívám se však, že toto spojení je zmiňováno za účelem vytvořit v očích laické veřejnosti dojem, že je předkládaný záměr v souladu s územním plánem, který jako přípustné využití uvádí: „Liniové stavby technické infrastruktury.“ Nikoliv stavbu samotné větrné elektrárny.

1) Vliv na zdraví a psychiku člověka:

Z pohledu obyvatel, žijících zejména v přilehlých obcích Sazomín, Vatín a Ostrov nad Oslavou, lze umístění VE vnímat jako další enviromentální zatížení. Těmito obcemi prochází rušná silnice I. třídy č. 37, z východní a severní části v případě Vatinu jsou obklopeny frekventovanou dvoukolejnou elektrizovanou celostátní tratí a vedením vysokého napětí 220kV. Jedná se o významné zdroje hluku a imisní zátěže. Proto **jedinou logickou možností pro obyvatele těchto obcí je směřovat svůj pobyt v přírodě směrem k lesům Vejholec, lesům Kretlice, okolí vodní nádrže Ostrov nad Oslavou a prostoru, kde Oznamovatel plánuje umístění VE.** Vše je v docházkové vzdálenosti do 1 km. **Oznámení tuto skutečnost nereflextuje, a k posouzení umístění VE přistupuje tzv. salámovou metodou, kdy skutečnost významného zatížení od železnice a trasy elektrického vedení zcela opomíjí.**

2) Studie: Posouzení Flicker efektu pro záměr VTE Sazomín:

U předložené studie "Flicker efektu" nebylo zjevné jaké je použito natočení vrtulí vzhledem k posuzovaným bodům a zda se poloha vrtulí natáčí i během dne, kdy se mění poloha slunce a to vzhledem ke každému jednotlivému posuzovanému bodu. Není zde ani zjevné, zda posuzované body jsou body v okně, nebo zda se jedná o nejbližší bod fasády či střed domu. **Při kontrole vzdálenosti na portálu mapy.cz jsem zjistil, že nejbližší dům se nachází 667 m v případě domu ve Vatině č. 34 (ve studii je uvedeno 670m). U domu v Sazomíně č. 90 je tato vzdálenost 760m (ve studii je uvedeno 766m).**

Za zásadní nepochopení však považuji, že stroboskopický efekt (flicker efekt) byl hodnocen pouze z hlediska dopadajícího stínu na fasádu / okno domu. Bylo zde zcela opominuto vyhodnocení z pohledu na běžný život člověka a zvíře v přírodě. Vysvětluji v následujícím odstavci:

Člověk po návratu z práce nebo školy hledá přirozeně únik do přírody. Obcí Sazomín prochází rušná silnice I. třídy a z východní strany je obec obklopena frekventovanou dvoukolejnou tratí a vedením vysokého napětí 220kV. Jedná se o významné zdroje hluku a imisní zátěže. Proto jedinou logickou možností pro obyvatele obce Sazomín je směřovat svůj pobyt do přírody směrem k prostoru, kde Oznamovatel plánuje umístění VE. Vše je v docházkové vzdálenosti do 1 km. Lidé zde tráví čas především v odpoledních hodinách, kdy je intenzita stroboskopického efektu nejvyšší a hodnoty jsou zde vyšší jak 30hod/rok bez ohledu na to o jakou variantu se jedná.

Obdobně platí o pro zvíř, která bude stroboskopickému efektu vystavena zejména v ranních hodinách, kdy přicházejí na pastvu. Pro zvíř je to další stresový faktor.

Dále prosím o zveřejnění výpočtového modelu, aby bylo možné provést kontrolu vstupních dat.

3) Srovnání se zahraniční praxí:

V dokumentaci záměru a v předkládaných studiích se autoři odkazují, že v ČR není dostatečná legislativa a proto se odvolávají na zahraniční zdroje a uvádí zkušenosti ze zahraničí, které mají podpořit relevanci záměru.

Za účelné lze považovat, že zde nejsou zmíněny zásady umísťování větrných elektráren od obytné zástavby, které jsou běžné např.:

Rakousko nemá jednotnou legislativu, ale každá spolková země má svá pravidla.

- Dolní Rakousko (Niederösterreich) - Od roku 2014 platí min. vzdál. 1 200 metrů od obytné budovy.
- Horní Rakousko (Oberösterreich) - Minimálně 1 000 metrů od obytných oblastí.
- Navíc musí být zachován krajinný ráz a respektována vůle obcí.

Německo zavedlo tzv. „10H pravidlo“ v některých spolkových zemích (zejména Bavorsko):

- Pravidlo 10H (od roku 2014): větrná elektrárna musí být vzdálena nejméně 10násobek své výšky (včetně lopatek) od obytné budovy. Např. pokud větrník měří 179 m, musí být 1790 m od nejbližšího domu. Toto pravidlo není federální, ale platí v některých spolkových zemích. Jinde jsou limity mírnější (např. 1000–1500 m).

Z toho je zcela zjevný nepoměr, kdy v Německu, umísťují VE zpravidla 1000-1790m od nejbližší obytné budovy. V případě VE v Sazomíně je nejbližší obytná budova umístěna ve vzdálenosti 667m.

4) Vyhodnocení provozu VE v Horní Věžnici, Pavlově u Stonařova a Kamení u Habrů:

Toto vyhodnocení (srovnání), které bylo mnohými požadováno v rámci připomínek a bylo uvedeno i v závěru zjišťovacího řízení, nebylo vypracováno. Oznamovatel pouze uvedl, že provede monitoring na VE v Sazomíně až po výstavbě. Je zřejmé, že oznamovatel se záměrně vyhýbá seznámit se s provozem již realizovaných VE a s vyhodnocením jejich dopadů na okolí a životní prostředí těchto VE.

5) Trasa vyvedení elektrického výkonu VTE:

Závěr zjišťovacího řízení uvádí, že záměr bude hodnocen jako komplexní, tedy včetně vyvedení výkonu VTE. Dokumentace záměru obsahuje vyhodnocení pouze u pozemků v katastru obce Sazomín. Pozemky, které se nacházejí k katastru obce Vatín a Jámy nejsou řešeny. Není tak možné se vyjádřit k trvalým nebo dočasným záborům PUPFL a ZPF. Dokumentace zobrazuje předmětnou trasu pouze na drobném obrázku, který je součástí dokumentace je nečitelný a nelze z něj vyčíst na kterých pozemcích je vedení umísťováno. Zároveň není zřejmé technologie výkopu, množství přesouvaného materiálu a zda se v trase vedení elektrického výkonu vyskytují chráněné druhy živočichů. V tomto ohledu lze konstatovat, že rozsah provedeného pozorování živočichů je nedostatečný. Oznamovatel zároveň uvádí, že k vyvedení elektrického výkonu z větrných elektráren VTE2 a VTE3 Sazomín byla zpracována samostatná projektová dokumentace. Žádám, aby tuto dokumentaci

zveřejnil k nahlédnutí. Žádám, aby byl záměr posuzován jako celek. Věrné elektrárny, Komunikace a zpevněné plochy, Vyvedení elektrického výkonu VTE.

6) Vliv na ptáky a netopýry:

Záměr se nachází v aktivním migračním koridoru ptactva a netopýrů. V dokumentaci chybí tříletý ornitologický a chiropterologický průzkum, který by dostatečně mapoval pohyb volně žijících ptáků a netopýrů. Bez těchto podkladů nelze vyloučit významný negativní vliv na faunu území.

Zároveň zde chybí úvaha o probíhající přeměně krajiny a s tím spojené změně biodiverzity a chování zvířat. V posledních několika letech dochází v katastru okolních obcí k pozemkovým úpravám, navrácení remízků, alejí a polních cest do krajiny. Výstavbě nových rybníků, tůní a mokřadů. To vše má příznivý vliv na biodiverzitu a populaci jednotlivých živočišných druhů. Jako příklad mohu uvést nově vybudovanou kaskádu tůní podél Honzovského potoka a navrácení toku do původního meandrujícího koryta. V obci Vatín a Nové veselí vzniklo několik nových rybníků.

Bohužel však ze strany oznamovatele a ani příslušných orgánů nedošlo k zamyšlení, že tyto změny v krajině mohou výrazně přispět k rozšíření populace jednotlivých živočišných druhů. Krajina se stane příznivější pro zvěř i pro člověka. Může dojít k rozšíření migračních a letových tras. To vše ale nenávratně utlumí realizace záměru výstavby větrných elektráren

7) Provedení biologického průzkumu:

Shledávám možnou účelovost u následujících tvrzení, kdy rámci hodnocení, které vypracoval RADIM KOČVARA & ZDENĚK POLÁŠEK, vydaném 14.9.2024, je uvedeno v kap 4.1 popisující způsob a rozsah průzkumu, že průzkum byl proveden 25.7.2024 a 7.8./8.8.2024.

Oznamovatel záměru následně v oznámení záměru uvádí na straně 17, cituji:

*„Pro umístění Větrných elektráren Sazomín jsou v daném prostoru splněny hlavní podmínky: ... - vyloučení negativního vlivu na ptactvo **jednoletým monitoringem** v místě stavby.“* A dále uvádí, že vlivy na ptáky a netopýry budou ověřeny monitoringem při provozu elektráren.

Nově oznamovatel v dokumentaci záměru tvrdí, že Aktuálně byla provedena kontrola území ve vztahu k VTE a širšího území v termínech 25. 7. a 7. 8./8. 8. 2024, dále 1. 9., 25. 9., 22. 10., 15. 11., 13. 12., 19. 1., 17. 2., 18. 3., 5. 4., 23. 4., 3. 5., 27. 5., 17. 6. a 4. 7. 2025. Rovněž je využito poznatků z vlastních průzkumů širšího okolí lokality Žďáru a Sázavy SZ lokality dne 4. 3., 6. 4., 17. 5., 30. 5., 12. 6. a 25. 6. 2024.

Toto tvrzení nelze přezkoumat, ale je podivné, že oznamovatel neuvádí termíny údajně provedeného ročního pozorování před vydáním posudku dne 14.9.2024.

Jelikož je samotné pozorování zásadní pro správné vyhodnocení, lze konstatovat, že tvrzení oznamovatele vyvolává pochybnost

8) Odpady

Tabulka B.18, B.19, B.20 neobsahuje vyjádření množství vzniklého odpadu. Vzhledem k rozsahu záměru by bylo adekvátní tuto informaci uveřejnit. Je třeba zohlednit nejen samotné objem vrtule ale i to kolikrát je nutné vrtuli během 30 let vyměnit. Některé zdroje uvádějí, že životnost vrtule je 20-25let. Recyklace listů (lopatek) větrných elektráren je dnes významným problémem, protože tyto listy jsou vyráběny převážně z kompozitních materiálů, zejména sklolaminátu a uhlíkových vláken spojených pryskyřicemi. Tyto materiály jsou velmi odolné a lehké, ale zároveň téměř nerecyklovatelné běžnými metodami – nelze je jednoduše tavit a znovu formovat jako kov nebo plast. Největší problém spočívá v objemu odpadu a jeho dlouhodobé ekologické zátěži: lopatky mohou být desítky metrů dlouhé a po skončení životnosti turbíny často končí na skládkách nebo jsou spalovány, což je ekologicky i ekonomicky neudržitelné. Alternativy, jako mechanické drcení a využití jako plniva do betonu či asfaltu, jsou zatím omezené a technologicky náročné, a plně průmyslově využitelná recyklace složených kompozitů stále chybí.

Není zjevné, zda v investičních nákladech jsou zahrnuty i náklady na následnou rekultivaci a uvedení do původního stavu. Zůstává otázkou kdo bude garantovat, že po ukončení životnosti bude stavba VE odstraněna v plném rozsahu a prostor uveden do původní podoby. Chybí zde závazný plán na rekultivaci vč. finančních garancí.

9) Vliv na krajinný ráz a Zelenou horu

Navrhovaný záměr představuje výrazný zásah do krajinného rázu a narušuje vizuální integritu okolí památky Zelená hora, která je zapsána na Seznam světového dědictví UNESCO. Větrné elektrárny o výšce přibližně 179 metrů by vytvářely kontrast vůči historické siluetě poutního areálu a panoramatům okolních obcí včetně Vatin. Vizuální pozornost budou větrné elektrárny poutat i z důvodu rotujících vrtulí.

Podle § 26 odst. 2 písm. c) zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči podléhá záměr, který může ovlivnit památku světového dědictví nebo její ochranné pásmo, závaznému stanovisku Ministerstva kultury. Tento podklad nebyl v dokumentaci doložen, čímž je řízení neúplné a právně vadné. Rozhodnutí vydané bez takového stanoviska by bylo v rozporu s § 149 odst. 1 a § 43 správního řádu.

Podle operačních pokynů Výboru světového dědictví UNESCO je Česká republika povinná chránit nejen samotnou památku, ale i její kulturní krajinu, vizuální vztahy a kontext prostředí. Záměr tuto povinnost nerespektuje.

Zásady územního rozvoje Kraje Vysočina ve své kapitole B 2 4 stanoví povinnost zachovávat vizuální integritu památkově chráněných území a krajinných dominant. Projekt je s tímto požadavkem v rozporu.

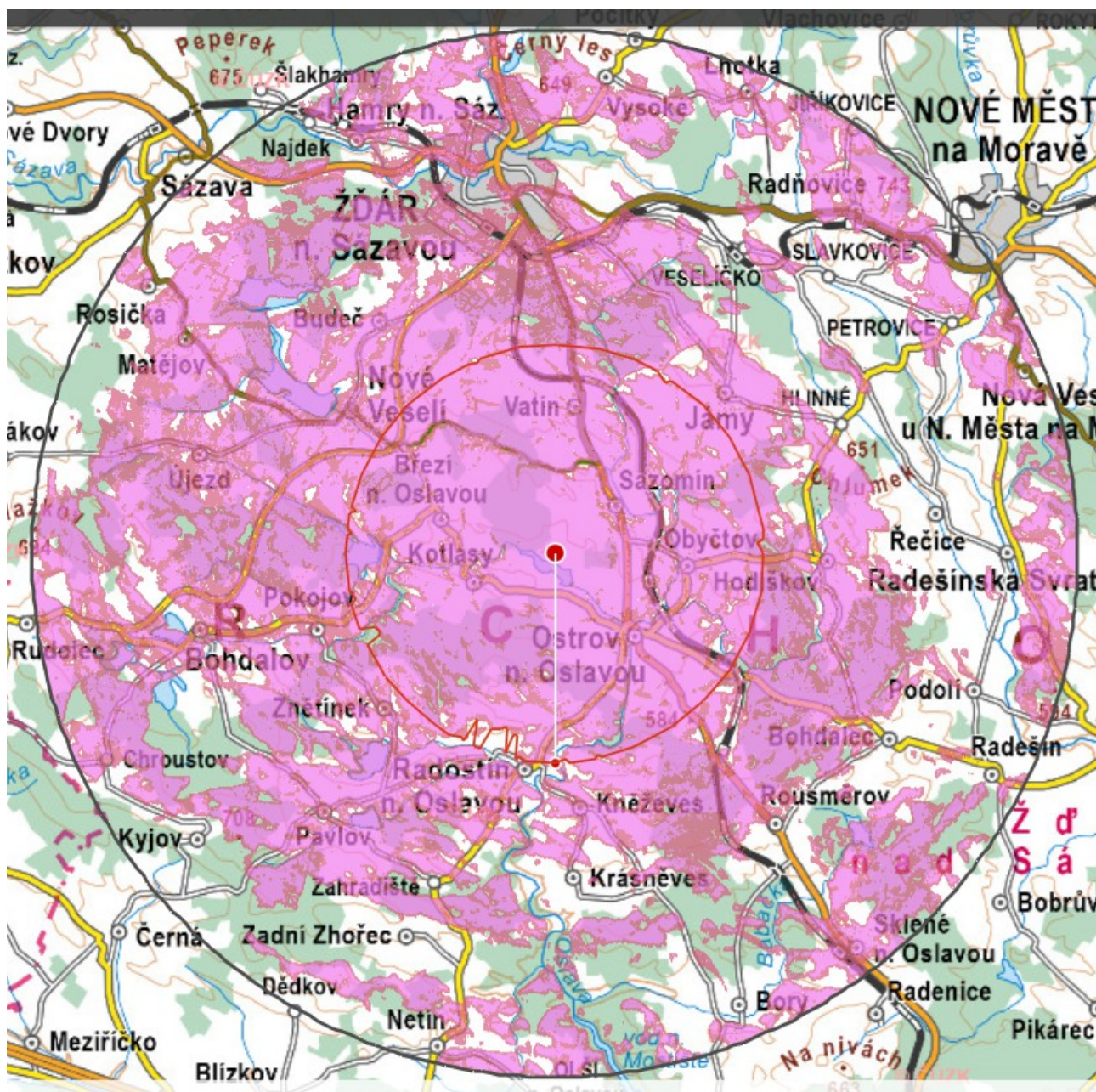
Současně je nutné uvést, že navrhovaná lokalita je v rozporu s územními plány několika obcí, které obsahují ustanovení o ochraně krajinného horizontu Zelené hory a omezují umísťování technických staveb ve vizuálně exponovaných lokalitách. Tento rozpor je v přímém konfliktu s § 18 odst. 4 stavebního zákona.

Příloha č. 1: Analýza výškopisu – viditelnost ve 180m.

Zadání parametřů:

Souřadnice VE č.1 – JTSK: **Y = 640703.16** **X = 112199.17**
Posuzovaná výška = 180m

Zdroj výpočtu: Veřejně dostupná aplikace na analýzu výškopisu, kterou provozuje Český úřad zeměměřický a katastrální, a která je dostupná na webu: <https://ags.cuzk.cz/av/?w=5>

Komentář:

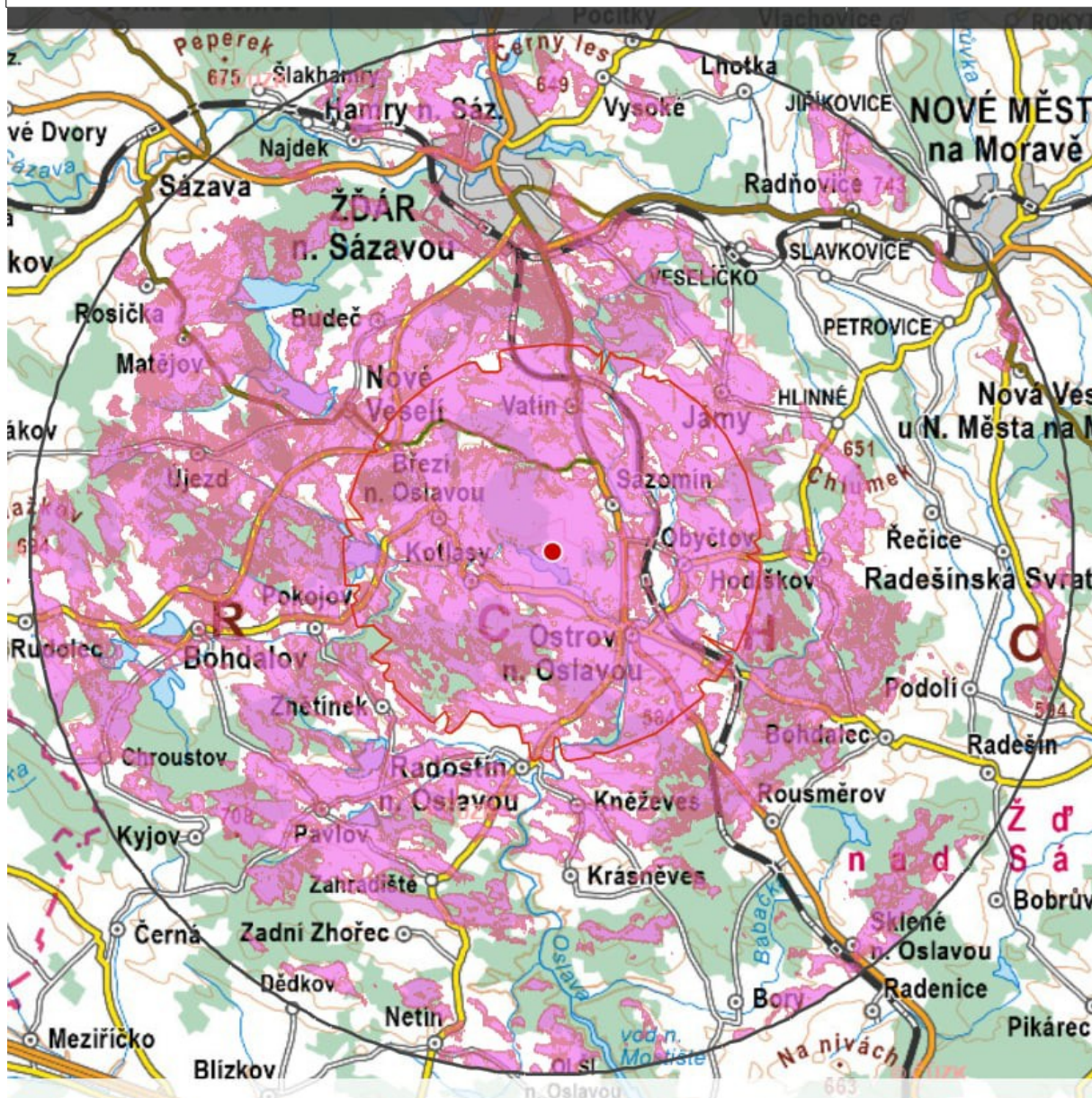
Růžově vyznačená plocha zobrazuje, odkud je možné vidět konstrukci VE č. 1 o výšce 180m. Výška v horní úvrati je 180m, což je zároveň celková výška stroje.

Příloha č.2a: Analýza výškopisu – viditelnost v 90m.

Zadání parametřů:

Souřadnice VE č.1 – JTSK: **Y = 640703.16** **X = 112199.17**
Posuzovaná výška = 90m

Zdroj výpočtu: Veřejně dostupná aplikace na analýzu výškopisu, kterou provozuje Český úřad zeměměřický a katastrální, a která je dostupná na webu: <https://ags.cuzk.cz/av/?w=5>

Komentář:

Růžově vyznačená plocha zobrazuje, odkud je možné vidět konstrukci VE č. 1 o výšce 90m. Střed rotoru je ve výšce 110m. Výška v horní úvratí je 180m, což je zároveň celková výška stroje.

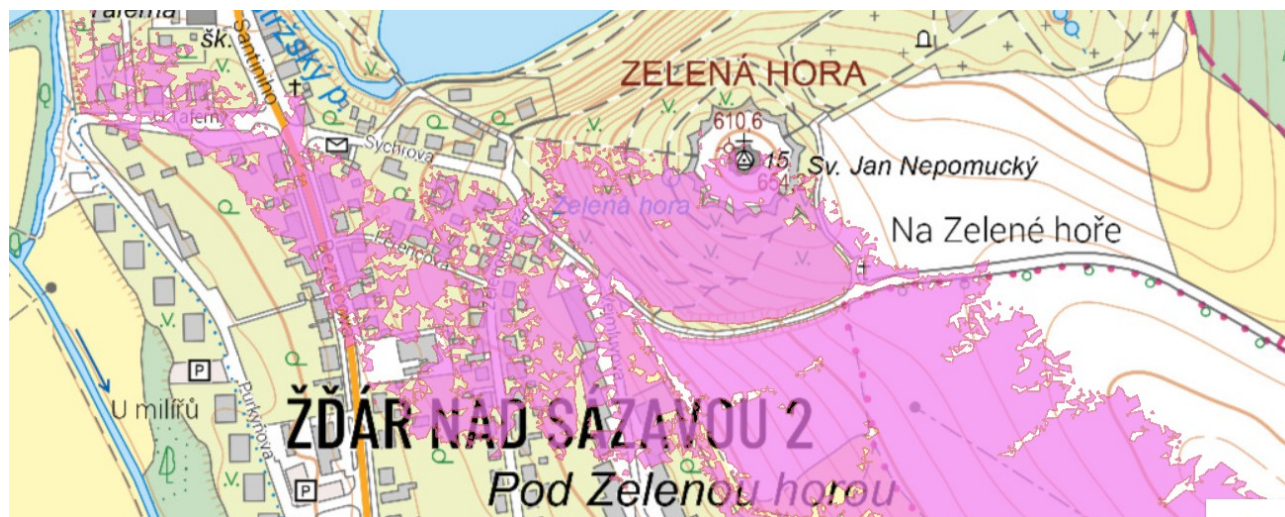
Lze tedy jednoznačně konstatovat, že směrem od Poutního kostel sv. Jana Nepomuckého ve Žďáře nad Sázavou (Památky UNESCO) bude možné vidět rotory větrné elektrárny, které budou minimálně 20 m nad horizontem lesního porostu.

Příloha č.2b: Analýza výškopisu – viditelnost v 90m – detail viditelnosti od Zelené Hory.

Zadání parametrů:

Souřadnice VE č.1 – JTSK: **Y = 640703.16** **X = 112199.17**
Posuzovaná výška = 90m

Zdroj výpočtu: Veřejně dostupná aplikace na analýzu výškopisu, kterou provozuje Český úřad zeměměřický a katastrální, a která je dostupná na webu: <https://ags.cuzk.cz/av/?w=5>

Komentář:

Zde je zobrazena bližší situace viditelnosti VE směrem od Zelené hory.

Růžově vyznačená plocha zobrazuje, odkud je možné vidět konstrukci VE č. 1 o výšce 90m. Střed rotoru je ve výšce 110m. Výška v horní úvrati je 180m, což je zároveň celková výška stroje.

Lze tedy jednoznačně konstatovat, že směrem od Poutního kostel sv. Jana Nepomuckého ve Žďáře nad Sázavou (Památka UNESCO) bude možné vidět rotory větrné elektrárny, které budou minimálně 20m nad horizontem lesního porostu.

Současně jsem provedl vlastní posouzení (viz příloha č. 1 a č. 2 tohoto vyjádření) a kontrolní ověření viditelnosti navrhovaných větrných elektráren pomocí veřejně dostupné aplikace na analýzu výškopisu, kterou provozuje Český úřad zeměměřický a katastrální, a která je dostupná na webu: <https://ags.cuzk.cz/av/?w=5>

Toto posouzení jsem provedl primárně ve vztahu k ověření viditelnosti VE od Poutního kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře ve Žďáře nad Sázavou (Památka UNESCO). Při tomto ověřování jsem zjistil, že VE jsou viditelné již od výšky 90 m, na místo 110 m, které prezentuje Oznamovatel. **Lze tedy jednoznačně konstatovat, že směrem od Poutního kostel sv. Jana Nepomuckého (Památka UNESCO) bude tedy možné vidět nad horizontem lesů rotory VE (ve výšce 110 m), nad kterými se budou pohybovat listy vrtulí (výškou v horní úvrati je 180 m, což je zároveň celková výška stroje). Celková výška větrných elektráren tak bude převyšovat horizont lesů minimálně o 90 m.**